

CONTEMPORANUL

REVISTA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ

REDACTORI

pentru partea literară
V. G. Morțun

pentru partea științifică
I. Nădejde

Jidovul Rătăcitorii

(din J. Richepin).

Pe cînd Hristos suea Calvarul
Ieu singur la fereastă îmi deșertam paharul
Și tare mulțumit ȳeram.
Cine să fi fost oare Hristos? Habar n'aveam...
Ieu, om de rînd, nepizduit,
De lume urgisit,
Mă zmăcinam destul de tare
Să capăt ce-vă de mîncare
Și ce'mî păsă cu ce cuvinte,
Mai pline sau mai seci,
Vorbesc în limbile prea sfinte
Proroci din veci de veci!
Acest Hristos, pe cît se pare,
In minte își băgase ca, drept o veste mare,
Să predice-o minune, să deie mîngîierea
In ceriurî, unde curge și laptele și mîierea.
Curat nebun! Ce'mî pasă mie
De ceriû, cu drept cuvînt,
Cînd poate-o clipă o să mî fie

Vieaşa, şi 'ncă pe pământ?
 Să am cu ce să-mi stîmpăr setea
 Şi foamea să mi-o potolesc,
 Să am în vre-un colţ o bortă,
 Ciolanele să'mi hodinesc,
 Şi, zeu, de la prea sfîntul ceriî
 Ieu alt nemic nu cer;
 Căci orî ce fericire îe umbră şi pustiî
 Pe lingă fericirea că te simteşti om viî.

Pentru mine, decî, Isus nu îeră cel lucru mare.
 Fost'a îel un om de rînd? Fost'a vre-un semeţ pe care
 Il ardeă visul mărireî
 Şi al îndumnezeireî?
 Nu ştiu! Dar ştiu că'n totdeauna
 Pe zeî i-a plăzmuît minciuna
 Spre suferinţa omului!
 Şi chîar Hristos spuneă meren,
 Cu toată umilinţa lui,
 Spuneă că-î fiu de dumnezeu.

Şi-apoi un păr roşcat aveă
 Şi barba tot roşcată
 Şi mînele albicioase-aşă
 Că mi-a fost scîrbă 'ndată,
 Căci mînele mele sînt groase
 Şi munca le face măî tari
 Iear mie nu'mî samănă părul
 Cu chica unei fete marî;
 În cît îeu nu pot fi prieten
 De cît cu'n om vînjos, călit...
 Atîta pagubă decî fie
 De-acest nebun vîpirigit!

Ș'apoî religiunea asta

In fașă se stîngia :

Hristos Ieră să moară 'n dată

Și totul se 'ncheiă.

Și cînd Iel plin de sînge trecu pe lîngă mine,
Din recea mea privire putu 'nțelege bine
Că nu Ieram zmintitul să înmulțesc mănunchiul
Celor ce-î credeau vorba și-î sărutau genunchiul,
Luî nu-î plăcù. Firește, îți vine reu, cînd morî
Pentru o idee scumpă, să vezi ne'ncrezătorî.
Pe-acești săriți din minte un dușman nu-î jignește
Nici a o miea parte eît cel ce nu-î privește.
Pe dînșii îi ucide în viața lor întregă
Nu fierul ce omoară ci cugetul ce neagă.
Isus știeă c'asupră'mî n'avea nici o putere.
Neizbutind cu vorba, cercă cu 'ndușșerea.
Și plînse... Îi luceau ochii de foc și de durere....
Imî zise: „Fie-ți milă, căci crucea m'a zdrobit!
De trei orî păn'acuma sub Iea m'am poticnit...
Să m'odihnesc o leacă! Așă-s de obosit!“

Ah, de buna sam' atuncea am fost prea slab... Inse'mî pare

• Că și-acum îl văd : sub cruce, cu zdrobitele-î picioare,
Cu mînele 'nsîngerate, cu genuchele în tină,
C'o privire-atît de blîndă și de-atîta farmec plină —
C'ar fi trebuit să-mî fie inema prea împietrită
Ca să nu-l primesc. Și lacrimî curseră pe fața mea,
Căci simțiam ca o suflare de iubire tăînită
Și Ieră să-î zic „Da intră“... Și Ieră să-î dau să bea!

Dar un fulger de izbîndă îi luci în ochi. Credeă

Că mișcîndu-mî inema

Imî va 'nlănțuî și mintea de dumnezeirea sa,
Remăseî atunci de ghîță și — cu toată mila mea
Pentru om și suferință — pentru zeul urgisit
Fuî cu sufletu 'mpictrit

Și-î ziseî tare și clar :

„Du-te dar!“

* * *

Isus cel bun și blînd

Imî zise suspinînd :

Veî merge tu fără hodină,

Mî de anî s'or împlinî

Și cea din urmă judecată,

Zbucîumul țî-l va sfîrși.

* * *

Și-am mers din zorii demineței și pîn' la scăpătat de soare,
De la amurg la mînecate, am mers, am mers fără 'nctare.

Am mers prin munți,

Innalți, cărunți :

Prin văî adîncî

Și'nnalte stîncî

Și prin cetăți, și prin pustie,

Prin bogății și serăcie, .

Prin lupte crunte de popoare,

Prin lupta pentr'o vîaș'amară,

Prin strigăte, prin plînsul greu,

Prin visurî și părerî de reu.

Am mers mereu, Isuse, precum ai ordonat !

Eî și, de ce ispravă țî î chinul ce mi-ai dat ?

Astă-zî — ca și'n ceasu-acela, cînd țî-am trîntit ușa 'n nas,
Și țî-am depărtat păharul, — cu tot timpul ce-a ramas,

Cu tot numele tău mare, pe care 'n beție-l cîntă

Turmele tale de clericî ;

Cu toată mărirea-țî sfîntă,

Care 'n buchî adîncî de pîeatră stă săpată prin besericî ;

Cu tot potiriu-țî de aur, ale căruî raze-aprinse

Sfînteie și ard în taîna catedralelor întinse ;

Cu toți pumnii ce se 'nna'ță ca să sfarme pe acei

Cari-ar spune sus și tare că sînt și vor fi ateî,

Și cu toată mișeliea lumei care ți se 'nchină: —
 Astă-zî ca și'n ceasu-acela, cînd te tîrfeai prin tină,
 Nu vreū, nu, să fiū, Hristoase, di'ntre credincioșii tăi!
 Atunci n'am crezut. Acuma cred și mai puțin ca'ntăiū!

Cînd tu rîdicaî Calvarul

Și ieū nu ți-am dat nici casa și nici ți-am întins păharul,
 Aveam numai o 'mboldire de păgîn și dușmăniea;
 Dar acuma am și alta: ți-am văzut nemicniciea.
 Pretutindine în mersu-mî nu pedeapsă am găsit,
 Ci mereū îndreptățire la 'ndoeala ce-am simțit

Și-acuma văd cu prisos,

Ce bine-am făcut cînd ușa n'am deschis'o lui Hristos.
 Ah, m'ai blăstemat în ceasul cel din urmă! Tu, Isus
 Vroiaî să'ți răzbunî pe mine? Tu, fiu al celui de sus?
 Dumnezeu vrea să-și răzbune pe cei ce se 'mpotrivesc?
 „Mergî“ mi-ai zis. Ei bine, fie! Imî place să călătoresc.

* * *

Și-am tot mers. Văzutu'm lumea.

Am ochi buni, cari pătrund.

Știu — tu nu știeai, Hristoase —

Că pămîntul țe rotund.

Am văzut neamuri creștine,

Mucenici, fete senine,

Murind cu psalmi în gură

Pentr'un ceriū ce nu se'ndură.

Ți-am văzut aleșii toți

Mînă 'n mînă cu cei hoți,

Minciunoși, tîlharî, răpareți,

Lumea 'mbrobodind în jale

Și făcînd gheșefturi bune

Cu suspinările tale.

Popii tăi fără de lege

I-am văzut crucea 'nnălțînd

Și cu sîntele tolege

Oile-ți măcelărind ;
 Și ca un sfărmat grăunte
 Sub picioarele lor crunte
 Am văzut poporul stins,
 Pentru care tu ai plîns.
 Iear în Roma-ți vîlfuită
 Mutra ți-am văzut mînjită
 De-un cîrd de pontifî ateî
 Ce scuîpau în fața Ieî.

Am văzut cum fără milă
 Ceî tarî pe calicî împlîă,
 Cum semeșî sfarmă de viî
 Pe sermanîî tăî copii.
 Plebea, pentru care-o dată
 Ai murit, acu-î sfărmată
 De războiî, precum îșî place
 Ție, Dumnezeu de pace !
 În vremelnicul lor traiî,
 I-am văzut din tău în tău
 Căzînd pentru visul tău
 Și-am văzut că-î înșelaî.
 Și mulțimeî crezătoare
 Strigatu-i-am răzbunare !
 Și-am văzut glasu-mî pe dată
 Trezînd mintea 'ncătușată ;
 Lumea 'ntreagă după mine
 Lepădînd credința 'n tine,
 Clirosul tău alungat
 Și altarul tău sfărmat.
 — Mergî, mi-ai zis. Eî bine-acum
 Merg și nu m'opresc în drum
 Și de cale nu-s sătul
 Și nu poșî să-mî zicî „destul“ !

— Mergî, mi-ai zis ; mersul ți-l curmă
Judecata de pe urmă ;

Dar va fi asta cînd-vă ?

— Nu ! minciună-I vorba ta !

Tu să vii ! cu fală încă ?

Ce prostii ! 'N noaptea adîncă

Ieū merg fără pat și casă,

Fără pîne, fără masă,

Uscat ca un fir de fîn,

De cît Noie mai bătrîn,

Merg și-am mers și pîn' acum

Peste tine făcînd drum.

Astă-zî nu mai sînt, Isuse,

Jidovul Rătăcitoriū :

Astă-zî omenirea 'ntreagă

O 'ntrupez. Și-s călătoriū

Care zboară cu nesațiu,

Mistuind și timp și spațiu

D'nnaintea lui întinse

Și de pasul lui învinse.

Rege-al lumii de amar

Ieu, mărățul proletar,

Merg prin zbuclume lumești

Tot strigînd că tu nu iești !

Da ! Ucis ie Dumnezeu.

Popii tremură ! Și Ieū,

Ieū tot merg și-s tot pe drum.

Tu... nu mai poți merge-acum.

Și ce vreme-a trebuit

Ca din ceriū să fi zvrilit ?

Două miî de ani ! Și Ieată

Dumnezeirea sfărmată !

Sermani zeî ! Ce trist cuvînt :

Toți vă duceti în mormînt
 Și cînd cel din urmă moare,
 Omu-î vecînic în picioare
 Și tot merge. Oare crezi
 Că la Roma ai să-l vezi
 Pe crucea ta țintuit
 Și din calea sa oprit?
 Mersul lui popas nu are,
 Sfarmă pîdicîi în picioare
 Și, fără pîrerî de reu,
 Stinge tot trecutul său.
 Merge, luptă și răstoarnă
 Și cu ochii încrunțați
 În oca mincîunei toarnă
 Vorbe vechi și zeî sfârmași.

Merge! Pasul său îl mîină.
 Lemn nu poate să rămîină.
 În cotrò? Ce îi pasă, cînd
 Merge singur cîutînd!
 Merge fără de 'ncetare
 Tot cîntînd cu vocea-î tare.
 Colo'n capăt de cîmpie
 Par'că-î o lumină vie.
 Unde? Colo? Se 'ndoește
 Dară mersul nu'și oprește!
 Merge și nimic nu vede
 Și numaî într'însul crede.
 Cît timp închegat va fi
 Pămîntul sub pasul său,
 Cerul orî ce-ar lehăi.
 Iel va merge tot mereu.
 Merge mîndru 'ntunecat,
 Ochiu-î umbra nemicește

Și necontenit sprorește
Taīnele ce-a dezlegat!
Nici popas, nici așpire!
Doar cu băta omenire
Va pīeri tot călătoriū
Jidovul Rătăcitoriū.

D. A. TEODORU
